

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, İki Maddesinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 8.3.1981 Sayı : 17273)

Kanun No.
2422

Kabul Tarihi
6.3.1981

MADDE 1. — 506 sayılı Kanunun 33 ncü maddesinin (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

C) Tedavisi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması, (Ancak, ayakta yapılan tedavilerde verilen ilaç bedellerinin % 20'sini sigortalı öder.)

MADDE 2. — 506 sayılı Kanunun 1912 sayılı Kanunla değişik 36 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir ve Aylık Almakta Olanlar ile Aile Bireylerine Sağlık Yardımı Yapılması :

Madde 36. — Hastalık sigortası hükümlerinin uygulanmasında :

A) a) Bu Kanuna göre sürekli iş göremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar, bu Kanunun 32 nci maddesinin (A) ve)B) fıkralarında belirtilen yardımlardan,

b) Yukarıda sözü edilen kimselerin geçindirmekle yükümlü oldukları eş, çocuk, ana ve babaları ile gelir veya aylık almakta olan eş, çocuk, ana ve babalar, bu Kanunun 33 ncü maddesinde belirtilen yardımlardan, Yararlanırlar.

B) Yukarıda sözü edilen kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin % 20'si kendilerince ödenir.

C) Sağlık yardımları, her hastalık olayı için, 34 ncü maddede yazılı sürelerle sınırlıdır.

D) 991 ve 2167 sayılı kanunlarla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre :

a) Malullük, vazife malullüğü veya emekli aylığı almakta olanlar ile bunların geçindirmekle yükümlü buldukları eş, çocuk, ana ve babaları,

b) Aylık almakta olan eş, çocuk, ana ve babalar,
Hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — 506 sayılı Kanunun 1912 sayılı Kanunla değişik 40 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yukarıdaki fıkrada sözü edilen kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaç bedellerinin % 20'si kendilerince ödenir.

MADDE 4. — 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 54 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 54. — Sigortalının, malullük aylığından yararlanabilmesi için :

a) 53 ncü maddeye göre malul sayılması,

b) Toplam olarak 1 800 gün veya en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması,

Şarttır.

MADDE 5. — 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 55 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Hesaplanması :

Madde 55. — Malullük aylığı, aşağıdaki esaslara göre hesaplanır :

a) Malullük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu Kanuna göre tespit edilen göstergesinin kat-sayı ile çarpımının % 70'i oranında malullük aylığı bağlanır. Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda ise, bu oran % 80'e çıkarılır.

b) Malullük aylığının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki malul-lük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları-na göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç, prim öde-diği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

c) Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (Gruplu) sigortalılar için, yıllık kazançları-nın iki katı ahıdıktan sonra yukarıdaki (b) fıkrasına göre ortalama yıllık kazanç hesab edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan son 5 takvim yılının her birinde 180 günden fazla olan münavebeli çalış-malara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

MADDE 6. — 506 sayılı Kanunun 1186, 1992 ve 2167 sayılı kanunlarla değişik 60 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 60. — Yaşlılık aylığından yararlanma esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir :

A) Sigortalının :

a) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve en az 5 000 gün veya,

b) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması, 15 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 3 600 gün yahut,

c) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmamış olmakla beraber, kadın ise 20, erkek ise 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 5 000 gün,

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması şarttır.

B) a) En az 20 yıldan beri sigortalı olan ve bu sürede Sosyal Güvenlik ve Çalışma bakanlıklarınca tes-pit edilen maden işyerlerinin yer altı işlerinde en az 5 000 gün veya,

b) En az 25 yıldan beri sigortalı olan ve bu sürede, (B/a) fıkrasında belirtilen işyerlerinin yer altı mü-navebeli işlerinde en az 4 000 gün,

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalılar da yaşlılık aylığından yararlanırlar.

C) a) Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce bu Kanunun 53 ncü maddesine göre ma-lul sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya arızası bulunan ve bu nedenle malullük aylığından yararlan-mayan veya,

b) Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış durumda olan,

Sigortalılar, yaşları ne olursa olsun, en az 15 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3 600 gün Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

D) 50 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalılar da yukarıdaki (A) fıkrasında belirtilen diğer şartlarla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

E) Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yer altı veya yeraltı mü-navebeli işlerinde en az 1 800 gün çalışmış bulunan sigortalıların, bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları top-lamına dörtte biri eklenir ve toplamı, bunların Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödeme gün sayı-sı olarak kabul edilir.

1.4.1954 tarihinden beri yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalılar hakkında da yuka-rıdaki fıkra hükmü uygulanır.

F) Bu Kanuna tabi olarak çalışan veya isteğe bağlı sigortaya yahut topluluk sigortasına prim ödemek-te olan sigortalıların, er olarak silah altında geçen süreleri ile Yedek Subay Okulunda geçen sürelerinin tama-

mı yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 nci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primlerinin tamamını 2 yıl içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı, sigortalının prim ödeme süresine katılır. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanma talebinde bulunduktan sonra ölen sigortalının borçlanmaya ilişkin prim borçları yukarıda belirtilen 2 yıllık süre içinde olmak şartı ile hak sahipleri tarafından ödenebilir.

G) Bu maddenin uygulanmasında; 18 yaşından önce Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edilir. Ancak, bu tarihten önceki süreler için ödenen Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dahil edilir.

H) Bu maddede belirtilen yaşlılık aylıklarından yararlanabilmek için, sigortalının çalıştığı işten ayrılması ve yazılı istekte bulunması şarttır.

MADDE 7. — 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 61 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Hesaplanması :

Madde 61. — Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu Kanuna göre tespit edilen göstergesinin katsayı ile çarpımının % 60'ı oranında ve aşağıdaki hükümler nazara alınarak yaşlılık aylığı bağlanır.

A) Yaşlılık Aylığı :

a) Sigortalının, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5 000 günden fazla ödediği her 240 günlük Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi için % 60 oranı (1)'er artırılarak,

b) Sigortalının, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından eksik her tam yaş için ve 5 000 günden eksik her 240 günlük Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi için % 60 oranı (1)'er eksiltilerek,

Hesaplanır.

Ancak, aylık bağlama oranı, herhalde % 85'i geçemez.

c) Yukarıdaki (b) fıkrası hükümleri, 60 nci maddenin (B-C-D) fıkralarına göre aylığa hak kazananlar için uygulanmaz.

B) Yaşlılık aylığının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

C) Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (Gruplu) sigortalılar için, yıllık kazançlarının iki katı alındıktan sonra yukarıdaki (B) fıkrasına göre ortalama yıllık kazanç hesab edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan son 5 takvim yılının herbirinde 180 günden fazla olan münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

MADDE 8. — 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 66 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Sigortasından Aylık Bağlama Şartları :

Madde 66. — a) Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken, yahut malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış durumda veya,

b) Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş durumda yahut,

c) Toplam olarak 1 800 gün veya en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş durumda, Ölen sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.

MADDE 9. — 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 67 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Sigortasından Bağlanacak Aylığın Hesaplanması :

Madde 67. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde aşağıdaki hükümler uygulanır :

- A) a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazandığı malullük veya yaşlılık aylığı,
 b) Malullük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalının ölüm tarihine ve 58 veya 63 ncü maddelere göre tespit edilecek aylığı,
 c) Toplam olarak 1 800 gün veya en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş olan sigortalının, bu Kanuna göre tespit edilecek göstergesinin katsayı ile çarpımının % 60'ı üzerinden hesaplanacak aylığı, Hak sahiplerine bağlanacak aylığın hesabında esas tutulur.
 d) Yukarıdaki (c) fıkrasında söz konusu aylık bağlama oranı; sigortalının, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5 000 günden fazla ödediği her 240 günlük malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için (1)'er artırılır.

B) Yukarıdaki (A/c-d) fıkralarına göre bulunacak aylık bağlama oranı % 70'ten az, % 85'ten fazla olmaz.

C) Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, (A/a-b) fıkralarının uygulanmasında, bu durum nazara alınmadan bağlanabilecek aylık esas tutulur.

D) Yukarıdaki (A/c) fıkrasına göre hak sahiplerinin aylığının hesabına esas alınacak aylığın göstergesi, sigortalının öldüğü tarihten önceki malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için, ortalama yıllık kazanç prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

E) Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (gruplu) sigortalılar için, yıllık kazançlarının iki katı alındıktan sonra yukarıdaki (D) fıkrasına göre ortalama yıllık kazanç hesab edilir. Ancak, ortalama yıllık kazancın hesabında esas alınan son 5 takvim yılının her birinde 180 günden fazla olan münavebeli çalışmalara ait kazanç tutarları nazara alınmaz.

MADDE 10. — 506 sayılı Kanunun 1912 sayılı Kanunla değişik 73 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Prim Oranları :

Madde 73. — A) Tarifesine göre tespit edilecek iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortası priminin tamamı işverenler tarafından verilir. Bu primin nispeti % 1,5'ten az, % 7'den fazla olamaz.

B) a) Hastalık sigortası primi, sigortalının kazancının % 11'dir. Bunun % 5'i sigortalı hissesi, % 6'sı da işveren hissesidir.

3 ncü maddenin (II/B) fıkrasında belirtilen çıraklar için ise kazancının % 4'üdür. Bunun % 2'si sigortalı hissesi, % 2'si de işveren hissesidir.

b) Bu Kanunun 23, 24, 54, 60, 66 ve 69 ncü maddeleri ile 991 ve 2167 sayılı Kanunlara göre Kuruma devredilen Sandıklar mevzuatı uyarınca gelir ve aylık bağlanmış olanların, almakta oldukları gelir ve aylıklarından % 2 oranında Hastalık Sigortası primi kesilir.

C) Analık Sigortası primi, sigortalının kazancının % 1'dir.

Bu primin tamamı işverenler tarafından verilir.

D) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i de işveren hissesidir.

Ancak, maden işyerlerinin yeraltı işlerinde çalışanlar için Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 22'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 13'ü de işveren hissesidir.

MADDE 11. — 506 sayılı Kanunun 1912 ve 2167 sayılı kanunlarla değişik 78 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Günlük Kazanç Sınırları :

Madde 78. — Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın üst sınırı gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin, alt sınırı da en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının 30'da biridir. Bu suretle bulunan miktarların lira kesirleri tama çıkarılır.

Günlük kazançları alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise, bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Aynı zamanda birden fazla işverenin işinde çalışan sigortalıların ücretlerinden kesilen primler, bu madde uyarınca tespit edilen üst sınır üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, fark, sigortalının müracaatı üzerine hissesi oranında kendisine geri verilir.

MADDE 12. — 506 sayılı Kanunun 2167 sayılı Kanunla değişik 80 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Primlerin Ödenmesi :

Madde 80. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını, ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait prim tutarlarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 3 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarını geçemez.

Gecikme zammının prim miktarının % 100'üne ulaştığı sürenin sonundan itibaren, primlerin ödenmeyen kısmı için, Devlet Bankalarınınca 1 yıl vadeli mevduata uygulanan cari faiz oranının en yükseği uygulanır.

Dava ve icra kovuşturması açılmış olsa bile, primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı ve faiz tahsil olunur.

Amme Alacaklarının Tahsili Hakkındaki 6183 sayılı Kanununun 9 ncu, 12 nci, 21 nci, 27 nci ile 36 nci, 101 nci ve 103 ncü maddeleri Kurum alacakları hakkında da uygulanır.

Yangın, su baskını ve deprem gibi bir afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenlerin istekleri halinde prim borçları, afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenir.

Prim borcunun ertelendiği süre, zamanaşımından sayılmaz.

MADDE 13. — 506 sayılı Kanunun 82 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Prim Borçlarına Halef Olma :

Madde 82. — Sigortalıların çalıştırıldığı işyeri devredilir veya intikal ederse, eski işverenin kuruma olan sigorta primi ile gecikme zammı ve faiz borçlarından, aynı zamanda yeni işveren de müteselsilen sorumludur. Bu hükme aykırı sözleşmeler muteber değildir.

MADDE 14. — 506 sayılı Kanunun 1186, 2099 ve 2167 sayılı kanunlarla değişik 96 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aylıkların Alt Sınırı :

Madde 96. — Bu Kanuna göre Malullük ve Yaşlılık Sigortalarından bağlanacak aylıklar ile Ölüm Sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın alt sınırı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının % 70'inden az olamaz.

Sosyal Sigortalar Kurumuna devrolunan sandıklardan 991 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesine göre bağlanmış emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylıkları ile mezkûr Kanunun geçici 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasına göre kurumca bağlanacak aylıklarla dul ve yetim aylıkları (aylık alan tek kişi de olsa) toplamı, yukarıdaki fıkraya göre bulunacak alt sınırdan aşağı olamaz.

Hak sahibi kimselerin gelir ve aylıkları; hak sahibi bir kişi ise bu maddenin 1 nci fıkrasına göre hesaplanan alt sınır aylığının % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamaz.

İşgöremezlik derecesi % 25 ve daha yukarı olanlara bu Kanunun 20 nci maddesinin 3 ncü fıkrası uyarınca bağlanacak sürekli kısmi işgöremezlik gelirinin aylık tutarı bu Kanunun 78 nci maddesi uyarınca tespit olunacak günlük kazanç alt sınırının 30 katının % 70'inden az olamaz.

MADDE 15. — 506 sayılı Kanuna 1912 sayılı Kanunla eklenen ek madde 2 aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Muayene Ücreti :

Ek Madde 2. — 506 sayılı Kanunun 35, 36, 40 ve 42 nci maddeleri uyarınca sağlık yardımlarından yararlanacak olanlardan yapılacak her bir poliklinik muayenesi için Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile 20 TL. dan az olmamak üzere muayene ücreti alınır.

Şu kadar ki, hekimin gerekli görmesi üzerine yapılacak diğer poliklinik muayenelerinden ücret alınmaz.

MADDE 16. — 506 sayılı Kanuna 2098 sayılı Kanunla eklenen Ek Madde 3 aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 3. — Ağır, yıpratıcı ve zehirleyici işyerlerinden sayılan ve bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalılardan alınacak Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi % 22'dir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 13'ü işveren hissesidir.

MADDE 17. — 506 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

Katsayı ve Gösterge Tablosu :

EK MADDE 1. — Bu Kanuna göre gelir ve aylıkların hesaplanmasında katsayı esasına dayalı gösterge sistemi uygulanır.

Her yıl Genel Bütçe Kanunu ile tespit edilen ve 657 sayılı Kanuna tabi Devlet memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı, 506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklara da uygulanır. Katsayı deyiminden yürürlükteki katsayı anlaşılır.

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödenekler ile bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasında bu Kanuna ekli gösterge tablosu uygulanır.

Göstergeler, derece ve kademeler halinde, gösterge tablosunda belirtilmiştir.

Gösterge tablosunda 12 nci derecenin 1 nci kademesi en düşük, 1 nci derecenin 9 ncu kademesi en yüksek göstergeyi belirtir.

Gösterge Tespit Tabloları :

EK MADDE 2. — Gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde «Gösterge Tespit Tabloları» düzenlenir.

a) İş kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında prim hesabına esas asgari günlük kazancın yıllık tutarı taban sayısını, aynı aydaki azami günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

b) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki 5 takvim yılında prim hesabına esas asgari günlük kazançların 5 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait azami günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık bağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas asgari kazancın yıllık tutarı taban sayısını, aynı tarihteki azami günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

d) Yukardaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen taban sayısı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan sayısı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkarılarak elde edilen sayı, en düşük göstergeyi takibeden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere, taban sayısına ard arda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

Göstergelerin Tespiti :

EK MADDE 3. — Bağlanacak gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergeler :

a) İş kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortasında, sigortalının, 506 sayılı Kanununun 88 nci maddesine göre hesaplanan yıllık kazancına, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (a) fıkrası,

b) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarında, sigortalının 506 sayılı Kanununun 55, 61 veya 67 nci maddelerine göre hesaplanan ortalama yıllık kazancına, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (b) fıkrası,

c) 991 sayılı Kanunla kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre, sigortalının aylığına esas alınan kazancının yıllık tutarına, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (c) fıkrası,

Esas alınmak suretiyle aynı maddenin (d) fıkrasına göre düzenlenen gösterge tespit tablosunda eşit sayının karşılığı olarak tespit edilir. Eşit sayının bulunmaması halinde en yakın büyük sayı esas alınır.

Gelir ve Aylıkların Hesaplanması :

EK MADDE 4. — Sigortalının gelir veya aylığı, bu Kanunun ek 3 nci maddesine göre tespit edilen gösterge sayısının katsayı ile çarpılması sonucu bulunan miktarın, gelir veya aylık bağlamaya esas oranlarla çarpılması suretiyle hesaplanır.

Katsayının değişmesi halinde, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, yeni katsayı esas alınarak gelir ve aylıklar yeniden hesaplanır.

Sosyal Yardım Zammı :

EK MADDE 5. — a) 506 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre iş kazaları ile meslek hastalıkları, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir veya aylık alanlar ile 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre aylık alanlara her ay için 2 500 lira sosyal yardım zammı ödenir. Bu ödemeler, Kurumdan gelir veya aylık ödenmesine imkân veren dosyalar esas alınarak yapılır.

b) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında sosyal yardım zammı ödenir.

c) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara ödenecek sosyal yardım zammı, Türk mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme süresinin, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme süresine olan oranına göre hesap edilir.

d) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından gelir alanlara ödenen sosyal yardım zammı, 506 sayılı Kanunun 22 nci maddesine göre ödenecek sermayenin hesabında nazara alınmaz. Ancak, söz konusu maddede belirtilen tarife uyarınca hesaplanacak peşin sermaye değeri, 506 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi hükümlerine göre tespit edilecek peşin sermaye değerleri toplamına katılır.

e) Söz konusu sosyal yardım zammı, hak sahiplerine her dosya için tamamı tevzi edilecek şekilde ve eşit oranda bölüştürülür.

f) İki ayrı sigorta kolundan veya iki ayrı dosyadan gelir veya aylık alanlara, en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden sosyal yardım zammı ödemesi yapılır.

g) Hak sahibi kız çocuklarının evlenmeleri nedeniyle ödenen evlenme yardımının hesabında sosyal yardım zammı nazara alınmaz.

h) 5.1.1961 tarih ve 228 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre Kurumca aylık bağlananlara ödenen sosyal yardım zammının hizmet süreleriyle orantılı olarak tespit edilen miktarı, aynı nitelikteki zammı ödeyen ilgili sandık veya kurumdan tahsil edilir.

i) Ödeme dönemlerine göre peşin ödenen sosyal yardım zammı, ölüm halinde geri alınmaz.

j) Sosyal yardım zammından icra ve diğer kesintiler yapılamayacağı gibi, her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

k) Yersiz yapılan sosyal yardım zammı ödemeleri, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

MADDE 18. — 506 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir:

Göstergelerin Yeniden Tespiti :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte gelir veya aylık almakta olanlar ile gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanmış olup, henüz işlemleri tamamlanmamış olanların gelir ve aylık hesabına esas göstergeleri aşağıdaki şekilde yeniden tespit edilir.

a) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirler için, 1967 yılından itibaren bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (a) ve (d) fıkraları uyarınca hazırlanan gösterge tespit tablolarından, sigortalının, 506 sayılı Kanunun 88 nci maddesine göre hesaplanan yıllık kazancı esas alınarak göstergesi tespit olunur.

Gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayı 1967'den önceki yıllara ait olan sigortalıların göstergesi, 1186 sayılı Kanuna göre hesaplanan kazançları esas alınarak 1967 yılına ait gösterge tespit tablosundan belirlenir.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylıklar için gösterge tespit tabloları, 1969 yılından itibaren aylık talep veya ölüm yılları gözönünde tutularak, bu tarihten önceki 3 takvim yılına ait prim hesabına esas asgari günlük kazançların 3 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait azami günlük kazançların 3 yıllık tutarının yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturmak üzere, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (d) fıkrasına göre hazırlanır.

Bu tabloların hazırlanması sırasında asgari ve azami kazançların yıllık ortalaması hesap edilirken, hesaba 1969 ve daha önceki yıllar girdiği takdirde, bu yıllar için asgari ve azami kazançların hesabına, 506 sayılı Kanuna 1186 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 nci madde hükmü uygulanmak suretiyle tespit edilen miktarlar esas alınır.

Sigortalıların aylık talep veya ölüm yıllarına ait gösterge tespit tablosundan, aylık bağlamaya esas alınan ortalama yıllık kazançlarının karşılıkları olan göstergeleri tespit edilir. Aylık bağlamaya esas ortalama yıllık kazancın hesabına 1969 ve daha önceki yıllar girdiği takdirde bu yıllar için, sigortalının, 1186 sayılı Kanuna göre hesaplanan kazançları nazara alınır.

Aylık talep veya ölüm yılları 1969 ve daha önceki yıllara ait olanların aylık hesabına esas göstergeleri, 1969 yılına ait gösterge tespit tablosundan tespit edilir.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre çeşitli aylık alanlardan 1.7.1978 tarihinde ve daha evvel aylık bağlanmış olup, 2167 sayılı Kanunun geçici 5 nci maddesi uyarınca intibakı yapılmış olanların, 18.5.1979 tarih ve 7/17515 sayılı Kararnameye göre tespit edilen göstergelerine (60) sayısı

eklenmek suretiyle yeni göstergeleri tespit edilir ve aylıklar bu yeni göstergeler üzerinden hesaplanarak ödenmeye devam olunur. 1.7.1978 tarihinden sonra aylık bağlampa halen aylık almakta olanlar ile aylık bağlanmasına hak kazananların aylıklarının hesabına esas göstergeleri, bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (c) ve (d) fıkralarına göre hazırlanan gösterge tespit tablolarına göre tespit edilir.

d) Gelir veya aylık almakta olanların yukarıdaki fıkralara göre yeniden tespit edilen göstergesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tespit edilmiş olan göstergesine (60) sayısı eklenmek suretiyle bulunan gösterge sayısından küçük olamaz.

e) 1 . 3 . 1981 - 31 3 . 1981 tarihleri arasında gelir veya aylık bağlanmasına hak kazananların gelir veya aylık hesabına esas göstergeleri, durumlarına uyan yukarıdaki (a), (b) veya (c) fıkrası hükümlerine göre düzenlenecek gösterge tespit tablosu esas alınarak tespit edilir.

Avans Ödenmesi :

GEÇİCİ MADDE 2. — Ödenmekte olan gelir ve aylıklar, yukarıdaki geçici 1 nci madde hükümleri uyarınca göstergelerin yeniden tespiti işlemlerinin tamamlandığı tarihi takip eden ödeme dönemi başına kadar, avans mahiyetinde olmak ve sonradan mahsubu yapılmak üzere, gelir ve aylıkların hesaplanmasına esas alınan gösterge sayılarına (60) sayısı eklenmek suretiyle bulunacak yeni gösterge sayıları üzerinden hesaplanarak ödenir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun 5, 7 ve 9 ncu maddelerinin yürürlüğe gireceği tarihe kadar tahsis talebinde bulunan veya ölen sigortahlar için 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik 55, 61 ve 67 nci maddelerinin uygulanmasında, aylık hesabına esas alınacak gösterge; sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan 4 takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

5 takvim yılından daha az takvim yılında prim ödemiş olan sigortalı için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun ek 2 nci maddesinin (b) fıkrasının uygulanmasında, 31 3 12 . 1981 (dahil) tarihine kadar, aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde «Gösterge Tespit Tabloları» düzenlenir.

Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki 4 takvim yılında prim hesabına esas asgari günlük kazançların 4 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait azami günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.

Taban sayısı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan sayısı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkarılarak elde edilen sayı, en düşük göstergeyi takibeden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere, taban sayısına ard arda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

Ödenmekte Olan Avanslar :

MADDE 19. — 27 : 10 . 1977 tarih ve 7/13987 sayılı, 7 . 11 3 1979 tarih ve 7/18320 sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden Sosyal Sigortalar Kurumundan İş kazaları ile Meslek Hastahkları, Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından gelir ve aylık alanlarla, 991 sayılı Kanunla Kuruma devrolunan Sandıklar mevzuatına göre çeşitli aylık alanlara ödenmekte olan avanslar, 1 . 3 3 1981 tarihinden sonrası için ödenmez ve bu tarihe kadar ödenmiş ve ödenecek olan avanslar (yersiz yapılan ödemeler hariç) geri alınmaz.

Yürürlükten Kaldırılan Maddeler :

MADDE 20; — 506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunla eklenen ek madde 7 ve ek madde 8 yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 21. — Bu Kanunun 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 15 ve 16 ncı maddeleri ile geçici 3 ve 4 ncü maddeleri 1 : 4 . 1981 tarihinde, 5, 7 ve 9 ncü maddeleri 1 : 1 . 1982 tarihinde, diğer maddeleri 1 : 3 . 1981 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 22. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

GÖSTERGE TABLOSU
(EkMadde : 1)

K A D E M E L E R

Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	786	789	792	795	798	801	804	807	810			
2	750	753	756	759	762	765	768	771	774	777	780	783
3	714	717	720	723	726	729	732	735	738	741	744	747
4	678	681	684	687	690	693	696	699	702	705	708	711
5	642	645	648	651	654	657	660	663	666	669	672	675
6	606	609	612	615	618	621	624	627	630	633	636	639
7	570	573	576	579	582	585	588	591	594	597	600	603
8	534	537	540	543	546	549	552	555	558	561	564	567
9	498	501	504	507	510	513	516	519	522	525	528	531
10	462	465	468	471	474	477	480	483	486	489	492	495
11	426	429	432	435	438	441	444	447	450	453	456	459
12	390	393	396	399	402	405	408	411	414	417	420	423

I - Gerekçeli 161 S. Sayılı basmayazı Milli Güvenlik Konseyinin 42 ncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Milli Güvenlik Konseyi Sosyal Güvenlik, İş ve İşçi İlişkileri Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/122.